

לחרמי כהנים יחול הקדש עילוי, ועל כן נקט התנא בלשון רבים, שבעצם דין זה קאי גם על קדשי בדק הבית.

זמקדישין אותן הקדש עילוי. ישנן דעות הסוברות שאין אדם יכול להקנות לחברו זכות 'טובת הנאה' שיש לו בדברים מסוימים [עכ"פ לדעת האומר 'טובת הנאה אינה ממון'], שזכות זו אין בה ממש לעשות בה הקנאה (ע' קצות החשן רעו סק"ב רג סק"א; נתיה"מ רעו סק"ד; בית הלוי ח"ג מו,ג בדעת העיטור). ומכל מקום מבואר כאן שאפשר להקדיש קדשי מזבח לבדק הבית ב'הקדש עילוי', ומתחייב המקדיש להקדיש דמי טובת הנאה שיש לו באותם קדשים. בטעם הדבר נאמרו כמה פירושים; –

יש מי שכתב שההקדש חל מגזרת הכתוב ואין ללמוד קנינים מהקדש (עפ"י שו"ת מהרי"ט ח"ב יו"ד ה). ויש מפרשים ש'הקדש עילוי' אינו חל בגוף הדבר אלא גזרת הכתוב היא שמתחייב בדמיו, ולכן מועיל הקדש זה להתחייב דמי טובת הנאה (עפ"י בית אפרים או"ח מא ותורות חסד או"ח מד, ב – עפ"י מהרי"ט; אחיעזר ח"ג א,ה; חלקת יואב חו"מ כג. ויש דעות ש'הקדש עילוי' חל רק מדרבנן לדעת חלק מהאמוראים – ערש"י בהמשך הסוגיא). ויש אומרים: דוקא מעשה קנין כגון משיכה אינו תופס בטובת הנאה, שהיא זכות חיצונית ואינה בגוף החפץ כדי שהקנין יתפוס בה, אבל הקדש החל בדיבור, מועיל אף על טובת הנאה (עפ"י מקור חיים בפתיחה להל' פסח תלא סק"ג. מובא כ"ז באנצ. תלמודית ערך 'טובת הנאה' כרך יט עמ' קלט).

(ע"ב) 'בבעלי מומין שיפדו הכתוב מדבר...' – ואם תאמר, שמא דוקא בבעל מום מעיקרו, אבל תם ונעשה בעל מום אין לו פדיון? – אפשר מדכתיב כל בהמה טמאה משמע אף בתם ונעשה בעל מום יש לו פדיון. אי נמי מדכתיב אשר לא יקריבו משמע שמדובר בשהוקדשה להקרבה. גם י"ל (כפי שיש לשמוע מפרש"י על התורה) שעיקר הכתוב בא ללמד שאין פדיון לתמימים, שלא נאמר שהבהמה כמנחה שעד שלא נתקדשה בכלי יש לה פדיון (עפ"י חדושים ובאורים).

דף לג

(ע"ב) 'כל הקדשים שנפל בהן מום ושחטן, רבי מאיר אומר יקברו וחכמים אומרים יפדו.' פירוש, ששחטם בפנים [שאם בחוץ הלא נראה שאסורים מדרבנן מטעם 'שחוטי חוץ' ואף על פי שאין ראויים לפנים ואין חייבים עליהם כרת]. ובזה נחלקו ר"מ וחכמים; האם דינם כדין חולין שנשחטו בעזרה כיון שהם עומדים להיפדות, הלכך דינם בקבורה, או כיון שקדשים הם והיו בני פדיון קודם שחיתתם, גם עתה יש להם פדיון. ועדיין צ"ע (עפ"י שפת אמת).

זאלו הן הנשרפין... ותרומה טמאה – שני טעמים בדבר; לפי שתרומה דומה לקדשים. ועוד שמא יבוא לידי תקלה, לאכלה – לכך הצריכו חכמים שריפה (עפ"י רש"י שבת כג: כה.). ואעפ"י שמדאורייתא אין דין תרומה טמאה בשריפה דוקא אלא מדרבנן – אפרה מותר [כפי שמשמע מפשט הדברים שהתרומה נמנית עם שאר הנשרפים], משום שתרומה טמאה איסור אכילה ולא איסור הנאה. וגם לפי מה שכתבו התוס' שהתרומה אסורה בהנאה של כילוי, האפר מותר, שענין כילוי כמוהו כאכילה וזה שייך רק בגוף הדבר ששם תרומה עליו ולא באפר (עפ"י קהלות יעקב פסחים יח). ויש סוברים [על פי הטעם הראשון] ששריפה בתרומה הוא דין תורה, בדומה לקודש (כן דעת הריב"א בתוס' שבת כד: ד"ה לפי, וכן צדדו שם התוס' שם כה. ד"ה כך).

